

Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst NHN

Risicoprofiel: middel

DOC-23-687747

Doelstelling GR (tekst uit de regeling)

1. De regeling wordt getroffen voor de uitvoering van en ondersteuning bij taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
2. De taken, bedoeld in het eerste lid, betreffen in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede e taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Voorstel zienswijze raad

1. Een positieve zienswijze af te geven op de begroting 2024 van de GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Argumenten

De OD NHN laat een meerjarige, sluitende begroting zien. In de begroting worden de activiteiten van de OD NHN beschreven binnen drie programma's:

1. Milieutaken
2. VTH plustaken
3. Overhead

Met de begroting geeft het dagelijks bestuur van de OD NHN een indicatie over de hoogte van de bijdrage van de deelnemers, de beleidsvoornemens en prijscompensatie. De begroting maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als langere termijn invloed hebben op het beleid en de organisatie, welke strategische keuzes worden gemaakt en welke financiële kaders hiervoor worden vastgesteld. Onderstaand worden de ontwikkelingen benoemd welke van invloed zijn op de voorliggende begroting.

Met de komst van de Omgevingswet staat de grootste verandering in de geschiedenis van omgevingsdiensten voor de deur. Daarnaast vragen onderwerpen als stikstof, circulaire economie, natuurbescherming en ondermijning steeds meer aandacht en expertise.

Financiële uitgangspunten begroting 2024

In de begroting van 2024 wordt rekening gehouden met:

1. Indexatie bijdrage

Zoals in de kadernota 2024 vermeldt, hanteert de OD NHN voor de indexatie van de bijdrage een gewogen gemiddelde van 7,26%. Dit is iets hoger dan het door de regietafel gehanteerde percentage van 7,1%. Overeenkomstig het gestelde in de financiële uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken. De OD NHN motiveert dat het in de loon-prijsberekening (70%-30%) te hanteren looncomponent bij de OD NHN 82,8% bedraagt. Door het hanteren van dit hogere percentage in de berekening komt het gewogen gemiddelde op 7,26%.

2. CAO gemeentemedewerkers

Op basis van de FUGR is in de indexatie van 2024 nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de CAO wijzigingen per januari 2023. Het nadeel wat hieruit zal ontstaan in 2024 zal tot uiting komen in het rekeningresultaat 2024.

3. Woo verzoeken

Overeenkomstig de kadernota 2024 wordt een structurele verhoging van € 406.000,- voorgesteld voor de afhandeling van Woo verzoeken. Dit betreft 1 fte jurist, 2 fte

Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

administratieve medewerker, 0,5 fte Woo coördinator en 0,5 fte om de belasting op de vakafdelingen op te vangen. De weergegeven toename is herkenbaar vanuit de gemeentelijke praktijk waarbij nog wordt opgemerkt dat gemeenten vanwege de invoering van de Woo compensatie ontvangen vanuit het Gemeentefonds. Gemeenschappelijke regelingen ontvangen deze niet.

4. Gevolgen Omgevingswet

In de begroting 2024 zijn de financiële effecten van vier onderwerpen als gevolg van de Omgevingswet weergegeven. Voor de overige eventuele gevolgen wordt een PM-post opgevoerd.

- a. Onder de Omgevingswet vervalt de vergunningsplicht voor LPG-tankstations en worden deze meldingsplichtig. Deze taakvermindering zorgt voor een verlaging in de bijdrage van € 8.000,-.
- b. Voor de veehouderijen binnen het werkgebied ontstaat onder de Omgevingswet een vergunningplicht op basis van het aantal dieren. Deze taakuitbreiding zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 81.000,-. Hierbij is rekening gehouden met een inschatting van aantal binnen de gemeente aanwezige bedrijven waarvoor de vergunningplicht zal gelden.
- c. Het behandelen van sloopmeldingen asbest wordt onder de Omgevingswet een verplichte basistaak voor de OD NHN. Het gaat hierbij om het bedrijfsmatig verwijderen van asbest en asbesthoudende producten uit bouwwerken en het bedrijfsmatig opruimen van asbest en asbesthoudende producten vrijgekomen ten gevolge van een incident. Deze taakverschuiving zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 31.000,-.
- d. Met de komst van de Omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag voor bodemtaken. Dit betreft het gebied van handhaving, vergunningverlening, juridische en beleidsmatige advisering. De OD NHN houdt rekening met volledige financiering van deze taken door de gemeenten in lijn met de bijdrage zoals deze tot eind 2023 van de provincie wordt ontvangen. Onlangs is bekend geworden dat het Rijk geen geld beschikbaar zal stellen voor gemeenten. Er zijn nog geen concrete afspraken over de wijze van financiering van de overgangssituatie. Wel zal men monitoren hoe de uitvoeringspraktijk vordert en op basis hiervan zal worden besloten of er alsnog een vorm van financiering moet worden toegepast. Dit betekent dat de bijdrage in de meerjarenramingen in de toekomst kan wijzigen. Deze taakoverdracht zorgt voor een verhoging van de bijdrage van € 55.000,-.

5. Incidentele bijdragen met structureel karakter

Nadere analyse van de bijdragen van de deelnemers over de afgelopen jaren leert dat de OD NHN naast de structurele lumpsumbijdrage van de gemeenten nog veel extra inkomsten (gaat) ontvangen. Hoewel deze extra inkomsten in beginsel een incidenteel karakter hebben voor de individuele deelnemer, wordt gezien dat deze inkomsten grotendeels jaarlijks terugkeren en daarmee een structureel karakter hebben. De omvang is nu zichtbaar gemaakt in de begroting. De toevoeging van de structurele incidentele bijdrage aan de begroting, heeft geen invloed op de bijdragen van de individuele deelnemers en levert daarmee ook geen wijziging op voor de stemverhouding.

6. Uurtarieven

De uurtarieven zijn opgenomen in de begroting. Met het vaststellen van de begroting worden de geïndexeerde uurtarieven 2024 vastgesteld. Nieuwe taken worden tegen het gehanteerde uurtarief neergelegd bij de OD NHN.

Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

7. Overig

Voor het overige heeft de OD NHN ter informatie een aantal ontwikkelingen benoemd waarvoor geen direct of eventueel gevolg is benoemd:

a. Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel

De OD NHN neemt deel aan dit programma zoals ingezet door het ministerie van I & W. Dit in opvolging van het in 2021 gepubliceerde onderzoek van de 'commissie Van Aartsen.' Het programma richt zich op de aanbevelingen van deze commissie ter versterking van het VTH-stelsel. De OD NHN richt zich met deze deelname op scholing en opleiding van medewerkers voor de verbetering van de kwaliteit van de uitvoering op de VTH-taken.

b. Uitvoering Wet natuurbescherming 'stikstof'

De OD NHN voert de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van stikstof uit voor de provincie Noord-Holland (bevoegd gezag). Daarnaast adviseert de OD NHN aan gemeenten, provincie en initiatiefnemers om de kansrijkheid van bouwprojecten zoveel mogelijk te vergroten.

c. Geluid

Met de komst van de Ov verandert ook het takenpakket van de gemeenten. Voor het onderdeel geluid betekent dit dat de rekensystematiek voor gezoneerde industrieterreinen verandert. Ook moeten er voor gemeentelijke wegen zogenaamde basisgeluidemissie's (BGE's) worden vastgesteld en moeten geluidsnormen in het Omgevingsplan worden opgenomen.

d. Energie en Circulair

Het Klimaatakkoord en de doelstelling hieruit hebben ervoor gezorgd dat steeds meer duurzaamheidstaken bij de provincies en gemeenten zijn komen te liggen. Dit vraagt om intensieve inzet en brede samenwerking. De OD NHN ondersteunt de gemeenten hierin zoals bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie 2.0, het Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022 - 2025 en het Rijksprogramma 'Versnelling verduurzaming gebouwde omgeving'. De OD NHN levert inhoudelijke kennis en zorgt voor regionale lijn en deelt kennis waar nodig/noodzakelijk.

Conclusie

De benoemde ontwikkelingen waarmee rekening is gehouden in de ontwerpbegroting zijn voldoende gemotiveerd. Een aantal ontwikkelingen zijn autonoom of onafwendbaar en de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet kunnen nog niet volledig worden gekwantificeerd. Gelet op voorstaande wordt voorgesteld een positieve zienswijze af te geven ten aanzien van de ontwerpbegroting 2024.

Verwerking zienswijze kadernota naar begroting

Reactie gemeente zienswijze kadernota

Op 16 februari heeft onze raad in zijn vergadering besloten de volgende zienswijze op uw kadernota 2024 af te geven:

1. De kadernota 2024 van de OD NHN voor kennisgeving aan te nemen.
2. Een positieve zienswijze af te geven, maar daarbij de kanttekeningen te plaatsen dat:
 - a. de financiële impact van de invoering van de Omgevingswet nog niet duidelijk is. In de kadernota worden echter wel extra taken benoemd, zoals een deel van de bodemtaken die van de provincie naar de gemeente gaan en de extra taken en verantwoordelijkheden die de gemeente krijgt als het gaat om de normering geluid. Wij snappen dat de financiële uitwerking van de Omgevingswet op dit moment nog niet uitgekristalliseerd is. Wij vragen de OD NHN wel de P.M. post zo snel als mogelijk op basis van de eerste inzichten en uitwerkingen in geld uit te drukken.
 - b. de financiële effecten van het Interbestuurlijk Programma 'Versterking VTH-stelsel' zijn nog niet bekend. Het Interbestuurlijk Programma loopt tot en met 31 december

Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

2023. Wij vragen de OD NHN deze effecten voor 2024 en verder indien nodig zo snel als mogelijk in geld uit te drukken.

Reactie gemeenschappelijke regeling op zienswijze kadernota

Tijdens de AB-vergadering van 22 maart 2023 is de kadernota 2024 besproken. Er is als volgt gereageerd op onze kanttekeningen:

a. Effecten Omgevingswet

De intentie is geweest om de onzekere (financiële) effecten van de implementatie Omgevingswet voor de OD NHN te duiden, zodat u hiermee in uw eigen Kadernota/Begroting rekening mee kan houden.

Zodra we de diverse (financiële) effecten kunnen concretiseren, zullen wij u deze aanbieden.

In de ontwerpbegroting 2024 worden de kosten van bodemtaken OD NHN herverdeeld over de gemeentelijke deelnemers, met uitzondering van de gemeente Alkmaar. Deze herverdeling heeft geen effect op de begroting van de OD NHN. Een indicatie over herverdeling van de kosten bodemtaken is gedeeld op 14 december 2022.

Binnen het FUGR-format van de Kadernota wordt geen gelegenheid geboden om een risico-paragraaf op te nemen. Om die reden heeft de OD NHN ervoor gekozen om de financiële risico's op deze wijze weer te geven.

b. Effecten Interbestuurlijk Programma 'Versterking VTH-stelsel'

Indien meer bekend wordt over de financiële effecten vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-Stelsel dan wordt dit met het algemeen bestuur gedeeld.

Samenvatting doelstellingen

Beleidsmatig

De OD NHN heeft als doel de huidige en toekomstige leef- en werkomgeving van inwoners in Noord-Holland Noord schoner, duurzamer en veiliger te maken. Dit wordt bereikt door:

- Regulering: Een adequate, professionele en transparante uitvoering van vergunningsprocedures en actieve bijdrage aan het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken van deze tijd rondom de fysieke leefomgeving;
- Specialisme & Advies: Het inzetten van de uitgebreide expertise op het gebied van geluid, lucht, licht, bodem, klimaat, natuur, externe veiligheid en geur voor advisering van de deelnemers;
- Toezicht & Handhaving: Bewustwording van de geldende milieu wet- en regelgeving, met als effect een verhoogde mate van naleving van de regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingverzoeken.

Financieel

De OD NHN voert de milieutaken uit binnen de vaste lumpsumbijdrage. Deze bijdrage per deelnemer staat vermeld in de begroting. Daarnaast voert de OD NHN zogenoemde VTH-plustaken uit op basis van een Uitvoeringsprogramma. De kosten hiervoor worden gefactureerd aan de gemeente(*).

(*) Wij merken op dat de bijdrage van de gemeente Medemblik voor de VTH-plustaken niet als zodanig in de begroting van de OD NHN is opgenomen.

Samenvatting doelstellingen in relatie tot het Pact van Westfriesland

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord heeft in de begroting 2024 geen doelstellingen opgenomen die in relatie worden gebracht met de doelstellingen behorende bij het Pact van Westfriesland.

Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

Algemene bevindingen

De OD NHN voert voor Medemblik alle milieutaken uit:

1. Basistaken Milieu: de uitvoering van wettelijke milieutaken (vergunningsverlening inclusief het toetsen van meldingen, toezicht & handhaving) voor alle type bedrijven en instellingen die zijn opgenomen op de lijst waarover het Rijk, het IPO en de VNG overeenstemming hebben bereikt;
2. Overige milieutaken: alle wettelijke milieutaken die niet onder de basistaken vallen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze taken ligt bij de gemeenten en de provincie. Het gaat om onder andere de volgende taken:
 - Alle overige taken op het gebied van vergunningsverlening, toezicht & handhaving in het kader van de Wet Milieubeheer;
 - Specialistische adviezen behorende bij de overige milieutaken;
 - Beheer bodeminformatie, bodemloket en ISV3;
 - Alle taken op het gebied van de fysieke leefomgeving zoals klimaat, duurzaamheid, milieuzorg, communicatie en juridische zaken, geluid, lucht, externe veiligheid, bodem, water en RO-adviezen;
 - Overige taken (o.a. Wabo-taken): deze hebben betrekking op de vergunningverlening, toezicht & handhaving voor bouwen, reclame, inritten, kappen, slopen (BRIKS), brandveiligheid, flora en fauna etc.. Ook toezicht en handhavingstaken in het kader van de Drank- en Horecawet en APV vallen hieronder.

Financiële consequenties

a. Gemeentelijke bijdrage

De loon- en prijsindexatie voor 2024 bedraagt 7,26 %, zoals besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 maart 2023.

De totale bijdrage van de deelnemende gemeenten en de provincie aan de OD NHN in 2024 wordt begroot op € 24.322.000,-. Volgens de vastgestelde verdeelsleutel is de bijdrage van de gemeente Medemblik € 1.572.000,-.

De algemene reserve per 1 januari 2024 wordt begroot op € 339.481,-.

b. Kengetallen

Voor de OD NHN zijn de volgende drie kengetallen van toepassing:

1. Netto schuldquote: -14,68%.

Een ratio van 1% of lager wordt gekwalificeerd als voldoende. Meerjarig voldoet de OD NHN aan deze norm

2. Solvabiliteitsratio: 36,39%.

Een hoge ratio betekent dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Met een percentage tussen de 20% en 50% valt de OD NHN in de neutrale categorie. In de begroting is rekening gehouden met een algemene reserve van maximaal 2,5% van de exploitatielasten. Deze reservepositie is relatief laag ten opzichte van de financiële verplichtingen. De neutrale categorie wordt gehaald door de tijdelijke bestemmings-reserves en het ontbreken van lopende geldleningen.

3. Structurele exploitatieruimte: 0,00%.

De OD NHN dekt met de structurele baten, de structurele lasten.

Begroting 2024 gemeenschappelijke regelingen

Risico's

Beleidsmatig

1. Implementatie Omgevingswet:

De OD NHN werkt vanaf 2024 volgens de Omgevingswet; de procedures, de kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien, zijn anders dan in 2023. De medewerkers moeten zich de nieuwe procedures en werkwijzen eigen maken. Dit kost inwerktijd. Dit kan ertoe leiden dat voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden tijdelijk meer uren nodig zijn.

Weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 505.000,-. Het weerstandsvermogen van de OD NHN wordt begroot op € 455.105,-. Er is dus onvoldoende weerstandsvermogen aanwezig. Het tekort wordt afgedekt door de deelnemers. Voor de gemeente Medemblik komt dit neer op een bedrag van € 9.868,-.

Financieel

In paragraaf 3.2.2 van de begroting zijn de financiële risico's benoemd.